

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG

COMPTE RENDU INTÉGRAL

MET HET BEKNOPT VERSLAG

AVEC LE COMPTE RENDU ANALYTIQUE

COMMISSIE VOOR DE FINANCIËN EN DE
BEGROTING

COMMISSION DES FINANCES ET DU BUDGET

dinsdag

mardi

13-03-2001

13-03-2001

10:15 uur

10:15 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CVP	<i>Christelijke Volkspartij</i>
FN	<i>Front National</i>
PRL FDF MCC	<i>Parti Réformateur libéral – Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
PSC	<i>Parti social-chrétien</i>
SP	<i>Socialistische Partij</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + nummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag (op wit papier, bevat de bijlagen en het beknopt verslag, met kruisverwijzingen tussen Integraal en Beknopt Verslag)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral (sur papier blanc, avec annexes et CRA, avec renvois entre le CRI et le CRA)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : alg.zaken@deKamer.be</i>	<i>e-mail : aff.generales@laChambre.be</i>

INHOUD

Mondelinge vraag van de heer Herman Van Rompuy aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie over "de geactualiseerde raming van de budgettaire marges voor Entiteit 1 in de komende jaren" (nr. 3510) 1

Sprekers: **Herman Van Rompuy, Johan Vande Lanotte**, vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie

SOMMAIRE

Question orale de M. Herman Van Rompuy au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Economie sociale sur "l'estimation actualisée des marges budgétaires pour l'Entité 1 au cours des prochaines années" (n° 3510) 1

Orateurs: **Herman Van Rompuy, Johan Vande Lanotte**, vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale

COMMISSIE VOOR DE FINANCIËN EN DE BEGROTING

van

DINSDAG 13 MAART 2001

10:15 uur

COMMISSION DES FINANCES ET DU BUDGET

du

MARDI 13 MARS 2001

10:15 heures

La séance est ouverte à 10.26 heures par M. Olivier Maingain, président.

De vergadering wordt geopend om 10.26 uur door de heer Olivier Maingain, voorzitter.

01 Mondelinge vraag van de heer Herman Van Rompuy aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie over "de geactualiseerde raming van de budgettaire marges voor Entiteit 1 in de komende jaren" (nr. 3510)

01 Question orale de M. Herman Van Rompuy au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Economie sociale sur "l'estimation actualisée des marges budgétaires pour l'Entité 1 au cours des prochaines années" (n° 3510)

01.01 Herman Van Rompuy (CVP): Mijnheer de voorzitter, deze vergadering met de minister van Begroting is eigenlijk een vervolg van een vorige vergadering, ongeveer een maand geleden. De minister kondigde toen aan dat hij naar het Parlement zou komen op het ogenblik dat de begrotingscontrole op til was. Ik ga nu niet alles herhalen wat ik in de vorige vergadering zei. Wel wil ik er nog wat commentaar en enkele vragen aan de minister aan toevoegen.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb aandachtig het jaarverslag van de Nationale Bank gelezen. Twee elementen vallen mij daarin op. Ten eerste, is er volgens de gegevens uit het jaarverslag geen structurele verbetering van het primair overschot. Ik voeg er onmiddellijk aan toe dat er ook geen verslechtering is. De structurele stabilisatie uit zich vooral in de rekeningen van de federale overheid. Wat het primaire overschot betreft, gaat de federale overheid er sterk op vooruit, namelijk van 4,8% naar 5,6% van het

nationaal inkomen. Van de sociale zekerheid kan men dit niet zeggen. Daar is er een vermindering van het overschot. Ook bij de gewesten en gemeenschappen is er een vermindering van het overschot. Voor zover er dus een structurele verbetering is, is die te vinden bij de federale overheid. Globaal gezien is er een stabilisatie.

Als er globaal gezien geen duurzame verbetering is, is dit eigenlijk tegen de zin van de Europese instanties die graag beweren dat men van periodes van hoogconjunctuur gebruik moet maken om de schuld verder af te bouwen. België zou alleen de conjuncturele boni geïncasseerd hebben, dus voor België was dit niet het geval. Dat leid ik althans als eerste element af uit het jaarverslag van de Nationale Bank.

Een tweede opvallend element in het jaarverslag van de Nationale Bank is de interessante tabel met de budgettaire ruimtes. In de Nederlandse tekst van het verslag staat deze tabel op pagina 76. De Nationale Bank heeft een optelling gemaakt van alle nieuwe initiatieven, voor alle overheden samen. Daarom vindt men er bijvoorbeeld ook de belastingvermindering van het Vlaamse Gewest in terug. De globale som van alle nieuwe initiatieven werd vergeleken met de begrotingsmarge die er zou zijn bij een stijging van de uitgaven van respectievelijk 1,5% en 1, 8%.

Voor het jaar 2000 werd de groei van de primaire uitgaven van alle overheden samen vastgesteld op 1,8%. Dit staat op pagina 86 van het verslag. Er wordt hier dus rekening gehouden met een aantal eenmalige factoren zoals de indexeringseffecten. Als wij deze stijging van 1,8% projecteren op de volgende jaren, is er een licht tekort ten opzichte van de budgettaire ruimte, namelijk 0,2% van het nationaal inkomen in 2003,

0,1% in 2004 en 0,2% in 2005. U zult zeggen dat dit kleine getallen zijn. Dat is ook zo, maar 0,2% tekort in het verkiezingsjaar 2003 betekent in de huidige munt echter ongeveer 20 miljard frank.

Op dat ogenblik is de fiscale hervorming van de personenbelasting gestart. Men raamt de kost daarvan in 2003 op 35 miljard frank. Men heeft dus een tekort op de marge van 20 miljard frank, maar de fiscale hervorming kost 35 miljard frank. Ik zeg dat niet om kritiek uit te oefenen op de fiscale hervorming. Die zal hoe dan ook doorgaan, zelfs al zou het economisch slecht gaan. Daar twijfel ik helemaal niet aan. Om electorale redenen is dat evident: men moet toch met iets naar de verkiezingen gaan, zelfs al is het weinig.

Ten opzichte van de fiscale hervorming is 20 miljard frank toch een aanzienlijk bedrag. Wat ogenschijnlijk beperkt is, is in werkelijkheid tamelijk aanzienlijk.

Er liggen enkele hypothesen aan de oorsprong van de tabel van de Nationale Bank. Die zijn het onderwerp van de vergadering van vandaag.

Een eerste vraag, over de ramingen van het bruto binnenlands product, zou ik willen stellen aan de minister van Begroting. Wij hebben voldoende ervaring om te twijfelen aan elke mogelijke voorspelling. Informatie daarover uit de kranten staat voor mij zeker niet gelijk met de wet van Meden en Perzen. De ramingen van het Internationaal Monetair Fonds, die ik enkele dagen geleden uit de pers vernam, maken een grote terugtocht in de voorspellingen tussen oktober en heden. Ik geef enkele voorbeelden. De groeiraming in Duitsland is herzien van 3,3% naar 2,6%. De groeiraming in Frankrijk is ook gedaald, van 3,5% in oktober naar 2,7%. In de Verenigde Staten gaat het om een daling van 3,2% naar 1,7%. Dat zijn enkele cijfers van het Internationaal Monetair Fonds die ik in de pers vond. Ons Planbureau, dat de opdracht heeft voorzichtig te zijn, houdt het op 2,8%. Het VBO denkt ondertussen aan 2,3%. Als een aantal instituten hun laatste ramingen bekend zouden maken, zouden zij niet veraf liggen van het cijfer van het VBO. Al deze cijfers verstrek ik uiteraard met het nodige voorbehoud.

De regering heeft altijd gezegd dat ze voorzichtige cijfers hanteert voor de ramingen van de economische groei. Wat gisteren nog voorzichtig was, is nu realistisch. Wat echt voorzichtig is, ligt lager dan wat vandaag realistisch is. Een groei van 2% in plaats van 2,5% zou nu dus voorzichtig zijn. De kans is namelijk groot dat men onder die

2,5% gaat. De regering zal zich wellicht houden aan de illusie van de 2,8% van het Planbureau. Als de regering echt voorzichtig zou zijn, zou zij haar raming van het bruto binnenlands product neerwaarts moeten herzien en bijvoorbeeld een groei voorzien van ongeveer 2%.

Mijn tweede vraag gaat over de uitgavenevolucie. Ik herhaal wat ik vorige keer zei en het klinkt wellicht pretentief, maar ook de Europese Commissie vervoegt mijn stelling. Ik heb namelijk mijn bezorgdheid geuit over de groei van de uitgaven. Eerlijkheidshalve moet ik melden dat ook de minister van Begroting het moeilijk noemde om de groei van Entiteit 1 op 1,5% houden. Op die entiteit 1 heeft de regering ons getrakteerd bij de beleidsverklaring van oktober. Volgens mijn cijfers zit Entiteit 1 momenteel aan 2,8%, als ik de sociale zekerheid erin meereken. Hoe zal dat de volgende jaren verlopen? Het meest courante in begrotingsoperaties is de recurrente one-shot. Los daarvan, mijnheer de minister, op hoeveel raamt men de stijging van de uitgaven de volgende jaren? Ik neem aan dat u niet zal verwijzen naar de algemene toelichting, waarin een tabel staat die voor 2004-2005 een groei voorspelt van 0,5 à 0,6%. Ik hoop dat u mij een ernstiger antwoord zal geven dan een verwijzing naar een tabel, die overigens verouderd is.

De twee grote hypothesen voor de berekening van de budgettaire marges zijn de economische groei en de groei van de uitgaven. Daarover zou ik graag wat meer duiding krijgen.

Mijnheer de minister, als men in 2001 naar een overschot gaat van 0,2%, is dat niet zeer ambitieus in verhouding tot het evenwicht of de 0,0% van dit jaar. Wij gaan dus naar een begroting met een vooruitgang van 0,2%. Is dat niet een erg kleine vooruitgang? Het voorbije decennium was er, naar ik meen, maar één jaar waarin wij dat presteerden. Wat doet men bovendien met de IMF-aanbeveling voor een overschot van 1% in 2003? Ik ben echter vooral geïnteresseerd in de eerste vraag. Zal men zich houden aan die toch beperkte en niet zeer ambitieuze termen van verbetering van het saldo in 2001, gegeven het feit dat 2000 toch een beter resultaat heeft opgeleverd?

Ik kom dan tot een aantal bijkomende vragen. Wat is de weerslag op Entiteit 1 van de kosten van het zogenaamde Lambermont-akkoord? Ik spreek over het zogenaamde akkoord, vermits daarover toch twijfel bestaat. Wat is de weerslag daarvan? Ik weet natuurlijk dat dit voor alle overheden

samen neutraal is. Dat weet ik en dat hoeft u mij dus niet te antwoorden. Wat Entiteit 1 betreft, is het interessanter om voor de volgende jaren te weten wat de kosten daarvan zouden zijn en of de berekeningen van de heer Demotte, minister van Begroting van de Franse Gemeenschap juist zijn. Hij heeft een erg triomfalistische mededeling verspreid, waaruit veel valt af te leiden. Ik zeg het maar voor sommige collega's die daarin mogelijk zijn geïnteresseerd, maar ik leid daar onder meer uit af dat de Franse Gemeenschap in lengte van jaren geen geld nodig heeft, vermits zij geld over heeft. Zij zal kunnen geven aan het Brusselse en het Waalse Gewest die de volgende jaren wel wat geld zullen kunnen gebruiken.

Tweede bijkomende vraag. Wat zijn de exacte kosten van de politiehervorming? Ik doe niet mee in het verhaal over de 20 miljard frank: wij weten dat dit de globale kostprijs is. Wat is echter de exacte, of liever de approximatieve kostprijs van de politiehervorming de volgende jaren, zowel voor het recurrenente gedeelte als voor het eenmalige gedeelte? Ook daarover kreeg ik graag meer informatie.

Wat gebeurt er met de vraag naar meer middelen voor de NMBS? Ik hoor mevrouw Durant en anderen daarover spreken. Meeruitgaven kondigen zich aan. In welke middelen die consistent zijn met de budgettaire marges voorziet men?

Ik zou graag van de minister van Financiën in detail weten hoe men de kosten van de belastinghervorming heeft berekend. Ik zou die methodologie graag kennen. Wellicht kan dat bij een andere gelegenheid nog. De regering zit natuurlijk gevangen in een dubbele logica: de belastinghervorming moet veel kosten om een belangrijke impact te hebben op de belastingbetaler, maar ze mag ook weinig kosten om binnen de budgettaire ruimte te kunnen blijven. Dat is een heel moeilijke oefening, waarvan ik aanneem dat ze op wetenschappelijke wijze is uitgevoerd. Uit puur intellectuele interesse ben ik benieuwd te zien hoe dat verloopt.

Hoe staat het met de evolutie van de gezondheidszorg? Ik lees dat er in reële termen een stijging zou zijn van 6%, zoals ik vorige keer ook heb gezegd. Waar de minister van Sociale Zaken ook komt – gisteren nog op televisie – vallen nieuwe voordelen uit de kasten. Is dat allemaal wel compatibel met de budgettaire marges? Is dat allemaal wel aangerekend? Zit dat in de enveloppe van het RIZIV?

Over het Zilverfonds zal ik geen vragen stellen, omdat dit voor mij een andere techniek is, die ik overigens steun, voor vermindering van de openbare schuld. Dat is een andere methode van voorstellen van de afbouw van de openbare schuld. Wat daar al of niet in zit, interesseert mij minder. Voor mij is afbouw van de schuld als criterium belangrijk en het Zilverfonds is een aankleding daarvan.

Mijnheer de voorzitter, ik had mij voorgenomen de minister te ondervragen over de begrotingsruimte voor de volgende jaren. Hij had dat trouwens zelf aangeboden.

Welke parameters, uitgaven en BBP-groei liggen daaraan ten grondslag? Voorts had ik graag ook een en ander vernomen over een aantal posten die de volgende jaren meer zullen kosten. In welke mate kunnen deze worden ingecalculeerd in die budgettaire ruimtes, die de volgende jaren erg krap zullen zijn?

01.02 Minister **Johan Vande Lanotte**: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik denk dat het nuttig is om naar aanleiding van de begrotingscontrole de laatste prognoses te bekijken. Ik geef u een stand van zaken.

Wij beschikken reeds over de eerste gegevens, met uitzondering van de gegevens over de sociale zekerheid, die we nog moeten krijgen. Wat de cijfers betreft, heeft mijn antwoord alleen betrekking op het gedeelte waarvan reeds gegevens gekend zijn, wat niet betekent dat ik over de sociale zekerheid niets wil zeggen.

Het is een vaststaand gegeven dat de rente positief evolueert. In tempore non suspecto hebben wij gezegd rekening te zullen houden met een rentestijging. Met een rentedaling zal in de begrotingscontrole echter geen rekening worden gehouden. Dat is wat men het goudhamsterprincipe noemt. De rentedaling wordt dus niet in rekening gebracht. Ik denk dat we nu reeds mogen zeggen dat de kans daartoe zeer reëel en bijna mathematisch zeker is, maar wij houden dat achter de hand.

Mocht de economische groei dalen, dan zal systematisch de ingebouwde buffer groter worden, niet in dezelfde orde van grootte, maar toch in zekere mate. Bij een groei van 2,5% ramen we nu reeds dat de winst op de renten een goede 6 miljard frank zal bedragen. Dat stelt ons in staat vooruit te denken. Mocht de groei minder dan 2,5% bedragen, dan zal de opgebouwde buffer groter zijn en misschien wel naar de 10 miljard

gaan. Als er bijvoorbeeld maar een groei is van 2,3%, kan met een buffer van 10 miljard frank het verschil tussen 2,5% en 2,3% worden opgevangen. Het verschil tussen 2,5% en 2,3% groei, bedraagt immers ongeveer 10 miljard frank aan ontvangsten. De buffer van de rente helpt ons dus te werken.

De fiscale ontvangsten zijn licht positief en bedragen iets meer dan de raming, namelijk 4 tot 5 miljard frank. Het juiste bedrag moet nog worden vastgesteld, maar we kunnen ervan uitgaan dat de stand van de fiscale ontvangsten positief stabiel is in verhouding tot wat wij hadden geschat.

Er is een reële druk op de uitgaven. Dat heb ik reeds eerder gezegd. De berekening die u hanteert om tot 2,8% te komen, moet u eens toelichten. Wij hebben immers andere cijfers, de sociale zekerheid niet meegeteld, want daarvoor worden andere methodieken gebruikt. U hebt de sociale zekerheid wellicht wel meegerekend, wat het verschil kan verklaren. Voor de sociale zekerheid zijn wij inductief te werk gegaan. Wij hebben het aantal bijdragen naast het overschot, dat wij nodig hebben om de schuld in de sociale zekerheid af te bouwen, gelegd en berekend hoe groot de marge was die wij nog overhielden. De afbouw van de schuld in de sociale zekerheid bedraagt ongeveer 30 miljard frank. De sociale partners hadden die 30 miljard eigenlijk al min of meer voor zichzelf gebruikt - dat was niet onlogisch, maar wel onaanvaardbaar. Dan hebben wij gekeken naar de resterende mogelijkheid. Wij hebben deze methodiek gebruikt, omdat het hier gaat over een structureel overschot dat wij moeten kunnen verklaren.

Zonder de sociale zekerheid komen wij aan een percentage tussen 2,1 en 2,3, afhankelijk van het feit of wij de eenmalige uitgaven in 2001 meerekenen of niet. Wij moeten immers ook een beetje correct blijven. Volgens ons betekent dit zonder de politiehervorming 1,5% stijging. Dat was de doelstelling. Ik zal u niet zeggen dat de doelstelling voor dit jaar voor de volle 100% wordt gehaald, maar ze was dan ook iets minder stringent opgelegd. We hebben bij de nota gezegd dat we dit jaar nog enige speelruimte openlieten. Vanaf volgend jaar moet de doelstelling van 1,5% echter precies worden gehaald. Zonder de politiehervorming, die een eenmalige bijkomende kost is, en zonder rekening te houden met de sociale zekerheid, komen we aan een percentage van 1,5 à 1,6.

Met het oog op de begrotingscontrole is het echter

duidelijk dat, als wij ernstig werk willen verrichten, wij ertoe moeten komen dat de uitgaven in de begrotingscontrole in 2001 dezelfde zijn als die die wij oorspronkelijk in 2000 hadden geraamd. Dat is de begrotingscontrole, zonder rekening te houden met extra uitgaven. Als er extra uitgaven zijn, moeten wij die ergens anders proberen te compenseren. Als wij daarin slagen – of ongeveer slagen – denk ik dat de stelling dat wij het volgende jaar maar een stijging van 1,5% mogen kennen, kan worden gehaald.

Als we dit jaar veel ruimte geven, hebben we een mechanisme op gang gebracht dat het voor 2002 moeilijk maakt. Mijn concrete uitgangspositie is dat we, ongeacht het beetje meer fiscale ontvangsten en een betere rente, de primaire uitgaven op het niveau dat was ingeschreven in de begroting moeten kunnen houden. Als we daarin lukken, lijkt me het mogelijk dat we de zaak voor 2002 onder controle kunnen houden. Het zal nog wel wat moeite kosten, maar het is mogelijk.

We vertrekken van een economische groei van 2,5. We wensen dit niet voortdurend te veranderen. De prognoses veranderen elke maand. Het VBO raamt de groei op 2,3. De OESO voorspelt dat de Belgische economie de tweede helft van het jaar zal hernemen en daarmee vooruitloopt op de herneming in de rest van Europa in 2002. Ik hecht aan deze voorspelling niet meer belang dan aan de 2,3 van het VBO. Het IMF raamt de groei op 2,6. Op dit ogenblik is de consensusprognose 2,7. Hierover ben ik echter zeer sceptisch. Bij een analyse van de cijfers van de groei van vorig jaar, moet men rekening houden met het volume-effect. Een enorme stijging of kleine stijging in januari 2000 geeft een ander beeld in januari 2002. Ik herhaal dat de regering vertrekt van een groei van 2,5.

Stel dat de groei slechts 2,3 bedraagt. Dankzij de rentebuffer kan dit worden opgevangen. 2,3 betekent 10 miljard minder inkomsten. Dankzij de rentebuffer die groter wordt kan men dit verlies opvangen. Ik voel me niet optimistisch maar ook niet pessimistisch. We zijn realistisch. We zijn voorbereid op een groei die kleiner is dan 2,5 omdat we de rentebuffer aanhouden.

Wat de marges betreft, is er een probleem met de methodiek van de Nationale Bank. Ik geef een voorbeeld. De Nationale Bank raamt de afschaffing van de aanvullende crisisbijdrage. De regering heeft de afschaffing van de aanvullende crisisbijdrage in de basis gestopt bij de uitgangspunten van onze berekening van de overschotten die we binnen de 4 tot 5 jaar zullen

hebben. Een ander voorbeeld is de ontwikkelingssamenwerking. De ontwikkelingssamenwerking is gedeeltelijk in de marges gestopt en gedeeltelijk in de basis. De globaliteit is niet volledig vergelijkbaar. Bovendien heeft de Nationale Bank dit vergeleken met de globaliteit gemeenschappen-gewesten en de federale overheid. De regering heeft de marges vastgelegd. Sommige nieuwe initiatieven zullen geen primaire uitgavenstijging veroorzaken. Een belastingvermindering komt in de marges terecht en veroorzaakt geen primaire uitgavenstijging. Sommige initiatieven die we binnen de marges zullen nemen, zullen wel een extra stijging van de primaire uitgaven mogen geven. De Nationale Bank heeft hiermee niet altijd rekening gehouden. Als de regering in 2001 haar uitgavenniveau kan houden zoals voorzien, zal er in 2002 een marge van 30,8 miljard frank zijn. Rekening houdend met de afschaffing van de crisisbelasting zal er 9 miljard frank beschikbaar zijn voor de fiscaliteit, 6 miljard voor tewerkstelling, 1 miljard ontwikkelingssamenwerking, 8 voor het communautair akkoord en 6,8 miljard frank voor de sociale correcties.

Dit is voorlopig. We zullen dit elk jaar opvolgen. De heer Reynders heeft het wetsontwerp over de fiscaliteit ingediend. Na de begrotingscontrole zullen we onderzoeken op welke manier we dit jaar na jaar kunnen doen. Dat zal ons toelaten deze previsions te toetsen. Bij het begin van de begrotingscontrole is er een marge van 30,8 miljard frank. We moeten een marge nemen van 5+ of 5- omdat de begrotingscontrole niet volledig is. We hebben nog geen cijfers van de Sociale Zekerheid.

Het zal niet gemakkelijk zijn ervoor te zorgen dat de uitgaven de komende jaren niet meer dan 1,5% stijgen. Dat wordt de grootste opgave.

De rest van die begroting komt om het eenvoudig te stellen "vanzelf". Ik wil niet denigrerend doen, maar ook als men de rente goed beheert – wat nu gebeurt – heeft men daar niet zo'n verschrikkelijk grote impact op. Wij mogen de rente zo goed beheren als wij willen, als de globale wereldeconomie verandert, heeft dat ook voor ons land gevolgen. Men heeft daar niet zo'n grote impact op.

Voor de fiscaliteit gelden vaste regels. Het enige punt waarbij men politiek over 100 miljoen frank kan vitten zijn de uitgaven. De rest noteert men en probeert men zo goed mogelijk te beheren. Als we de uitgaven dit jaar kunnen beperken tot wat voorzien was, is 1,5% haalbaar. We moeten daar

voor gaan. Hiervoor zullen keuzes moeten worden gemaakt. In de volgende dagen zullen we moeten praten over de ambtenarenlonen. Morgen is er daarvoor al een betoging. Men kan de lonen verhogen zo veel men wil, maar men zal dan met veel minder mensen moeten werken. De norm moet gerespecteerd worden. Voor mij als minister van Begroting is het niveau van de loonsverhoging om het even. Er is echter wel één voorwaarde. Dit moet namelijk op het vlak van de aanwervingen gecompenseerd worden. Men kan het loon slechts verhogen in verhouding tot het aantal aanwervingen dat geblokkeerd wordt. Dat is een keuze die men moet maken. Ik weet ook wel dat dit niet lineair is maar deze zaken moeten wel vergeleken worden. Dat zal de oefening van de 1,5% zijn. Het is evident dat dit op alle vlakken zo zal zijn.

De OESO stelt dat we voor de tweede helft van het jaar weer meer groei mogen verwachten. Laten wij daar echter niet op speculeren en 2,5% aanhouden. Dat betekent dat we ook de 0,2% moeten aanhouden. Voor de begrotingscontrole behouden wij dus ons objectief. Als men stelt dat dit niet ambitieus is, vind ik dat men ons onrecht doet. Men vergeet dan immers dat we een voorsprong van twee jaar genomen hebben door de gunstige economische omgeving. De 2,5% wordt niet als exceptioneel beschouwd. Als we nu 0,2% willen bereiken, dan vind ik dat niet overdreven of te weinig ambitieus, ik vind het realistisch als we rekening houden met het feit dat we een politiehervorming moeten doorvoeren die toch wel wat geld zal kosten.

Ierland en Portugal hebben een slecht rapport gekregen. Als we vier jaar geleden rapporten kregen van de commissie, dan waren die altijd voor iedereen min of meer positief. Men verkeerde in een moeilijke situatie en men begreep dat. Tegenwoordig krijgen Portugal en Ierland duidelijke kritiek op hun budgettaire beleid. Spanje en Luxemburg krijgen kritiek omwille van de inflatie. Dat betekent dus dat reeds vier van de twaalf lidstaten een negatief rapport krijgen. Wij krijgen een positief rapport maar men vraagt ons expliciet om de 1,5% aan te houden, wat wij ook willen doen. Men heeft duidelijk begrepen dat wij in vier jaar tijd de schuld met goed 20% willen laten dalen. Ook dat wordt als positief beschouwd. Wij scoren bij de commissie een goed rapport, op voorwaarde dat wij de uitgaven op 1,5% houden. Bij de begrotingscontrole zullen we de eerste test krijgen.

Wat betreft de inschatting van de budgettaire marges, beschikken wij nu over de voorlopige

cijfers. Vanaf de begrotingscontrole zullen wij 2002 uiteraard beginnen voorbereiden. Momenteel gaat het om zo'n 30 miljard frank, wat overeenkomt met wat wij voorzien hadden.

01.03 Herman Van Rompuy (CVP): Mijnheer de minister, eerst moet ik even herhalen wat ik al gezegd had. Er zijn wel antwoorden gekomen maar niet altijd in de zin waarin ik de vraag had gesteld. U hebt de huidige cijfers inzake groei van het BBP realistisch genoemd. Er is een verschil tussen realisme en voorzichtigheid. Dat heeft men in de voorgaande periode ook steeds gezegd. Als men echt voorzichtig wil zijn, dan moet men mijns inziens onder de 2,5% gaan, in de logica van wat de regering zelf in de voorbije periode heeft verklaard.

01.04 Minister Johan Vande Lanotte: Mijnheer Van Rompuy, ik wil wat dat betreft ook niet te voorzichtig zijn. De internationale voorspellingen zijn immers hoger. We moeten er trouwens ook rekening mee houden dat we 2,3% sowieso aankunnen. Aangezien we een rentebuffer hebben, houden we eigenlijk rekening met 2,3%. Ik wil de markt bovendien niet de boodschap sturen dat de Belgische regering een nog lagere groei verwacht.

Veel economische aangelegenheden zijn ook een kwestie van vertrouwen. Vroeger was 2,3% een positieve boodschap. Nu is dit een negatieve boodschap, die bovendien vertragend werkt. Onze groei, die op dit moment ongeveer 2,3% bedraagt, brengt meer geld op omdat wij minder exportgericht zijn en dus meer inkomsten hebben. Deze boodschap wil ik niet onbesuisd uiten als ik geen zekerheid terzake heb.

01.05 Herman Van Rompuy (CVP): Ik vraag zelfs niet om dit aan de buitenwereld bekend te maken. Het is echter perfect mogelijk om een positieve raming aan de buitenwereld te geven, die de indruk van een goede groei geeft en ondertussen in een buffer te voorzien in de correcties in de overgang van het ene begrotingsconcept naar het andere. Deze twee stellingen zijn perfect verzoenbaar. Ik verwacht niet dat u aan de buitenwereld de groei van 2,3% bekendmaakt, maar wel dat u daarmee rekening houdt in uw begroting door het inbouwen van een reserve.

Ik hanteerde de tabel van de Nationale Bank als uitgangspunt van mijn uiteenzetting. Uw antwoord verschilt in methodologie. U spreekt vooral over 2001 en nauwelijks over de volgende jaren. U spreekt voornamelijk over uw verantwoordelijk, de

federale begroting, maar het gaat hier over alle overheden én bovendien niet alleen over de periode 2001. Dat is dus wel degelijk een verschil in benadering. Als u zegt dat u een aantal uitgavenposten hebt ingecalculleerd, dan hebt u voor 2001 gelijk. De aanvullende crisisbijdrage en de ontwikkelingssamenwerking behoren daar onder meer toe. Het is niet zeker dat u in uw meerjarenprogramma, waarvan u geen precieze raming hebt gemaakt, dezelfde redenering mag aanhouden. In uw meerjarenraming bij de algemene beleidsverklaring hebt u eigenlijk een globaal cijfer van de groei van de uitgaven gegeven, zonder precies te weten wat in te brengen en wat niet. Dat is meer een voluntarisme dan een min of meer exact cijfer van de verschillende uitgavenposten te geven. U had het over zaken die uit de begroting moeten worden gehaald. U had het over Entiteit 1: dan moet u de Lambermont-akkoorden in de begroting brengen.

01.06 Minister Johan Vande Lanotte: Die heb ik erin gebracht.

01.07 Herman Van Rompuy (CVP): Ik bedoel daarmee niet alleen voor 2001, maar ook voor de volgende jaren. Voor 2001 is de weerslag immers heel beperkt.

01.08 Minister Johan Vande Lanotte: Voor de volgende jaren is dat 8, 14, 20 en 35.

01.09 Herman Van Rompuy (CVP): Er zullen dingen in de begroting moeten worden ingebracht en andere zullen er misschien moeten worden uitgehaald. Echter, een stijging van de uitgaven van 1,5% voor alle overheden samen voor de volgende jaren is eigenlijk een heroïsche, vrijwel onmogelijke opgave. U moet het niet met mij eens zijn, maar ik zal gelijk krijgen. U zult, waarschijnlijk niet in deze legislatuur, maar in de volgende legislatuur, keuzes moeten maken. Dit ritme van uitgaven is immers voor het totaal van de overheden onhaalbaar. U hebt in alle ernst gezegd dat de personeelssterkte zal dalen als u de lonen laat stijgen. Op lange termijn is dat inderdaad mogelijk, maar op korte termijn niet. De perequatie voor de ambtenarenvakbonden mag echter niet worden vergeten, die een automatisch effect sorteert dat veel erger is.

Ik heb het bovendien nog niet over de financiële verrichtingen voor Sabena gehad. Zij wegen terzake misschien niets, maar als dit wel het geval blijkt te zijn, kunt u het dit jaar reeds geserveerd krijgen.

Mijnheer de minister, mijn voornaamste punten

van kritiek betroffen de groei van het BBP en de uitgaven. U zegt dat de rente daalt, waardoor u over een buffer beschikt voor het geval dat het Bruto Binnenlands Product zou dalen. Dat is zo op het niveau van het tekort, maar niet op het niveau van het primair overschot waarin de rente geen rol speelt. Het primair overschot blijft natuurlijk een belangrijke indicator voor de kwaliteit van het begrotingsbeleid.

Mijnheer de minister, u zegt dat de uitgaven op hetzelfde niveau moeten worden gehouden. U hebt niet geantwoord op mijn preciezere vragen naar de mogelijke meerkosten die zouden kunnen optreden. Ik zal het op een andere manier vragen. Ik neem aan dat de departementen inzake de begrotingscontrole kredieten boven het huidige niveau hebben gevraagd. Tenzij dit tot de staatsgeheimen behoort, wat is de huidige stand van aanvragen van kredieten die boven de norm of boven de toegestane kredieten voor 2001 liggen?

U zegt dat de doelstelling, 0,2%, behouden blijft. Ik noteer deze vaststelling.

In elk geval kan men dat niet als overdreven ambitieus beschouwen. U zegt dat we de voorgaande jaren een voorsprong hebben genomen. Ik merk toch op dat het een louter conjuncturele voorsprong is. Alle gegevens van de Nationale Bank wijzen er immers op dat er geen structurele verbetering - maar ook geen verslechtering - is van het primair overschot. De voorgaande jaren heeft men met andere woorden een nominale maar geen structurele voorsprong genomen. Nu het enigszins tegenzit, dreigt men een structurele verslechtering te hebben. Dat is de reden waarom ik een vraag had gesteld over de 0,2%.

01.10 Minister **Johan Vande Lanotte**: In het stabiliteitsplan werd niet bepaald dat de 1,5% voor alle overheden gold.

01.11 **Herman Van Rompuy** (CVP): Mijnheer de minister, de Nationale Bank neemt het als uitgangspunt om de budgettaire marges te berekenen.

01.12 Minister **Johan Vande Lanotte**: Dit betekent enkel dat de Gemeenschappen en Gewesten minder ruimte hebben dan ze beweren en dat de gemeenten minder ruimte hebben dan ze dachten. Wij hebben aan Europa meegedeeld dat 1,5% het groeiritme is voor de federale overheid. De Gemeenschappen en Gewesten moeten een evenwicht op de begroting hebben.

Als zij denken dat ze meer geld hebben, is dat hun zaak. Gelet op het feit dat hun inkomstenstructuur niet dezelfde is als die van ons waardoor zij minder manoeuvreerruimte hebben, moeten zij de 0 respecteren. Ik heb op hun primaire uitgaven eigenlijk geen opmerkingen te maken.

01.13 **Herman Van Rompuy** (CVP): Mijnheer de minister, men zal het totale plaatje moeten maken voor België. De federale overheid draagt de verantwoordelijkheid voor het geheel ten opzichte van de Europese instanties. Er zijn samenwerkingsakkoorden tussen het federale niveau en de Gewesten en Gemeenschappen. Als zij het globale objectief voor België in gevaar dreigen te brengen, moet u met hen contact opnemen omdat de federale regering verantwoordelijk is voor alle overheden.

01.14 Minister **Johan Vande Lanotte**: Dat zal ook zo gebeuren.

01.15 **Herman Van Rompuy** (CVP): Zij hebben nu wel wat manoeuvreerruimte op hun inkomsten, althans indien de fiscale autonomie zal worden goedgekeurd zodat zij een grotere greep krijgen op hun inkomsten en indien nodig aanpassingen kunnen doen. Het zou uiteraard vreemd zijn indien deze aanpassingen zouden neerkomen op een belastingverhoging, wat niet is uitgesloten want ook de gemeenten zijn daartoe verplicht. Het globale politieke plaatje zou er dan ook wel eens helemaal anders kunnen uitzien dan het op het eerste gezicht lijkt.

01.16 Minister **Johan Vande Lanotte**: Men heeft mij altijd geleerd dat afcentiemen leiden tot een verhoging. Op dit moment wordt een bedrag van 15 miljard Belgische frank aan bijkomende kredieten gevraagd, wat een vrij normaal cijfer is.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 11.03 uur.
La réunion publique de commission est levée à 11.03 heures.*

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BEKNOPT VERSLAG

COMPTE RENDU ANALYTIQUE

COMMISSIE VOOR DE FINANCIËN EN DE
BEGROTING

COMMISSION DES FINANCES ET DU BUDGET

dinsdag

mardi

13-03-2001

13-03-2001

10:15 uur

10:15 heures

INHOUD

Mondelinge vraag van de heer Herman Van Rompuy aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie over "de geactualiseerde raming van de budgettaire marges voor Entiteit 1 in de komende jaren" (nr. 3510) 1

Sprekers: **Herman Van Rompuy, Johan Vande Lanotte**, vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie

SOMMAIRE

Question orale de M. Herman Van Rompuy au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale sur "l'estimation actualisée des marges budgétaires pour l'Entité 1 au cours des prochaines années" (n° 3510) 1

Orateurs: **Herman Van Rompuy, Johan Vande Lanotte**, vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale

COMMISSIE VOOR DE FINANCIËN EN DE BEGROTING

van

DINSDAG 13 MAART 2001

10:15 uur

COMMISSION DES FINANCES ET DU BUDGET

du

MARDI 13 MARS 2001

10:15 heures

De vergadering wordt geopend om 10.24 uur door de heer Olivier Maingain, voorzitter.

La séance est ouverte à 10.24 heures par M. Olivier Maingain, président.

01 Mondelinge vraag van de heer Herman Van Rompuy aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie over "de geactualiseerde raming van de budgettaire marges voor Entiteit 1 in de komende jaren" (nr. 3510)

01 Question orale de M. Herman Van Rompuy au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale sur "l'estimation actualisée des marges budgétaires pour l'Entité 1 au cours des prochaines années" (n° 3510)

01.01 Herman Van Rompuy (CVP): Een maand geleden belofte de minister om begin maart een geactualiseerde raming te geven van de budgettaire marges voor Entiteit 1 in de komende jaren.

01.01 Herman Van Rompuy (CVP): Il y a un mois, le ministre avait promis de nous fournir une estimation actualisée des marges budgétaires pour l'Entité 1 au cours des prochaines années.

Het jaarverslag van de Nationale Bank meldt dat er geen structurele verbetering – noch verslechtering – van het primair saldo is. Die stabilisatie doet zich vooral bij de federale overheid voor. Bij de sociale zekerheid en de gemeenschappen en gewesten is er een daling van het overschot. Er is dus geen duurzame verbetering, terwijl de Europese instanties nochtans eisen dat in periodes van hoogconjunctuur een verbetering van de budgettaire situatie wordt gerealiseerd.

On peut lire dans le rapport annuel de la Banque Nationale qu'il n'y a pas d'amélioration ni de détérioration structurelle du solde primaire. Cette stabilisation se manifeste essentiellement à l'échelon du pouvoir fédéral. Toutefois, dans la sécurité sociale et sur le plan communautaire et régional, on enregistre une baisse de l'excédent. Dès lors, on n'observe pas d'amélioration durable alors que les instances européennes exigent qu'en période de haute conjoncture, les Etats membres améliorent leur situation budgétaire.

Wat de budgettaire marges betreft, vergelijkt de Nationale Bank het totaal van de voorgestelde nieuwe initiatieven met de begrotingsmarges. Een stijging van de uitgaven met 1,5 procent betekent in 2003 een zeer klein begrotingsoverschot van 0,2 procent. Dat staat gelijk met 20 miljard frank, terwijl het prijskaartje van de belastinghervorming in het verkiezingsjaar 2003 al 35 miljard bedraagt.

En ce qui concerne les marges budgétaires, la Banque Nationale rapporte le total des nouvelles initiatives proposées aux marges budgétaires. Une croissance des dépenses de 1,5 % induira en 2003 un excédent budgétaire extrêmement mince de 0,2 %, ce qui représente 20 milliards de francs alors que le coût de la réforme fiscale en 2003, année électorale, s'élèvera déjà à 35 milliards.

Ik heb ook vragen bij de hypothesen die aan de basis liggen van de tabellen van de Nationale Bank. Het IMF voorspelt een terugval van de economische groei in Duitsland, Frankrijk, de VS. Ook bij ons valt een vertraagde BBP-groei te verwachten. Wat

Je m'interroge aussi sur les hypothèses sur lesquelles sont fondés les tableaux de la Banque nationale. Le FMI prévoit une régression de la croissance économique en Allemagne, en France et aux Etats-Unis. La croissance du PIB se ralentirait

gisteren een voorzichtige raming was, is vandaag realistisch. Laten we het dus veiligheidshalve maar op een BBP-groei van 2 procent houden.

Kan de minister dat bijtreden? Hoe schat hij de groei van de uitgaven in? Die twee uitgangspunten zijn immers bepalend voor onze toekomstige budgettaire marges. Dit jaar zou het budgettaire overschot amper 0,1 procent bedragen. Blijft de IMF-aanbeveling van 1 procent in 2003 haalbaar? Hoe ambitieus kunnen we nog zijn in onze budgettaire doelstellingen?

Wat is de weerslag van het Lambermont-akkoord op Entiteit 1? Zijn de berekeningen van Waals begrotingsminister Demotte juist? Zal de Franse Gemeenschap jarenlang geld overhouden? Wat is de kostprijs van de politiehervorming de volgende jaren? En wat met de gevraagde middelenverhoging voor de NMBS? Wat zal Sabena ons kosten? Hoe werd de belastinghervorming berekend? De gezondheidszorg zou ook al 6 procent meer kosten. Is dat alles compatibel met de budgettaire marges? Werde met deze stijging rekening gehouden in de Riziv-enveloppe? Kan de minister de budgettaire marges voor de volgende jaren toelichten?

01.02 Minister **Johan Vande Lanotte** (Nederlands): Met uitzondering van de sociale zekerheid hebben we geactualiseerde cijfers tot onze beschikking. Daaruit blijkt dat de rente positief evolueert. Het goudhamsterprincipe indachtig brengen we die dalende rente echter niet in rekening. Toch verschaffen deze 6 à 10 miljard ons een buffer om een daling van de economische groei naar 2,5 à 2,3 procent op te vangen. Voorts verwachten we een kleine stijging van de fiscale ontvangsten met 5 miljard frank.

De druk op de uitgaven is reëel, dat geef ik toe, maar minder zwaar dan de heer Van Rompuy suggereert. Abstractie makend van de sociale zekerheid – waarvoor we een aparte methodiek gebruiken – kom ik dit jaar op een stijging van 2,1 à 2,3 procent. Trek daar de eenmalige politiehervorming af en je komt op 1,5 procent, een cijfer waaraan vanaf volgend jaar stringent de hand zal worden gehouden.

We zouden er nu moeten in slagen bij de begrotingscontrole de primaire uitgaven gelijk te

aussi en Belgique. Ce qui n'était qu'une estimation prudente hier est devenu réalité. La prudence nous commande de tabler sur une croissance du PIB de 2%.

Le ministre peut-il se confirmer ce chiffre? Comment évalue-t-il l'évolution des dépenses? Ces deux éléments sont effectivement déterminants pour nos marges budgétaires futures. Cette année, l'excédent budgétaire atteindrait à peine 0,1%. La recommandation du FMI de réaliser 1% en 2003 est-elle encore réaliste? Quelles ambitions pouvons-nous encore nourrir en matière d'objectifs budgétaires?

Quelles seront les répercussions des accords du Lambermont sur l'Entité 1? Les calculs de M. Demotte, le ministre wallon du Budget, sont-ils exacts? Le budget de la Communauté française sera-t-il excédentaire pendant des années? Quel sera le coût de la réforme des polices au cours des prochaines années? Qu'en est-il de la demande d'augmentation des moyens pour la SNCB? Que nous coûtera la Sabena? Comment a été calculée la réforme fiscale? Le coût des soins de santé augmenterait de 6%. Ces éléments sont-ils compatibles avec les marges budgétaires? Cette augmentation a-t-elle été prise en considération dans l'enveloppe de l'INAMI? Le ministre pourrait-il préciser les marges budgétaires des prochaines années?

01.02 **Johan Vande Lanotte**, ministre (en néerlandais): A l'exception de la sécurité sociale, nous disposons de chiffres actualisés qui indiquent que les taux d'intérêt évoluent dans la bonne direction. Mais, à l'instar du hamster doré, nous n'allons pas imputer cette baisse des taux d'intérêt. Toutefois, la marge de 6 à 10 milliards ainsi libérée nous offre une marge pour compenser une diminution de la croissance économique de 2,5 à 2,3 %. En outre, nous prévoyons une légère hausse des recettes fiscales, de l'ordre de 5 milliards de francs.

J'admets bien volontiers que la pression sur les dépenses est bien réelle, mais elle est moins importante que le laisse entendre M. Van Rompuy. Abstraction faite de la sécurité sociale, pour laquelle nous utilisons une méthode différente, cela donne pour cette année une augmentation de 2,1 à 2,3 pour cent. Déduisez-en le coût de la réforme des services de police, une opération unique, et vous obtenez un chiffre de 1,5%, pourcentage qui sera rigoureusement respecté dès l'année prochaine.

Lors du contrôle budgétaire, nous devrions à présent pouvoir maintenir l'égalité entre les

houden aan de vooropgestelde uitgaven, en desgevallend extra uitgaven te compenseren. Op die wijze is een uitgavenstijging met 1,5 procent in 2002 haalbaar. Wij hanteren ook een realistische economische groei van 2,5 procent als parameter, waarbij de rentebuffer wordt aangehouden.

De Nationale Bank hanteert echter andere korven bij haar berekeningen, waardoor niet alle cijfers vergelijkbaar zijn. De afschaffing van de aanvullende crisisbijdrage wordt door ons bijvoorbeeld wel al in ons uitgangspunt opgenomen.

In elk geval mogen sommige nieuwe initiatieven tot een stijging van de primaire uitgaven leiden, mits het totale uitgavenniveau in 2001 wordt gehandhaafd. Voor 2002 stemmen de initiatieven overeen met een budgettaire marge van 30 tot 31 miljard. De effecten van het wetsontwerp op de belastinghervorming worden nog berekend. Het wetsontwerp werd zopas door minister Reynders ingediend.

Het is duidelijk dat we voor een budgettaire opgave staan in de komende jaren. Op de rente hebben we weinig greep, de fiscale inkomsten liggen min of meer vast. De discussie zal dus over de uitgaven gaan. Daar zullen politieke keuzes moeten worden gemaakt als we de stijging tot 1,5 procent willen beperken. Als dat lukt, krijgen we een goed rapport van de OESO en de Europese Commissie, wat zeker niet voor alle landen het geval is. Men ziet in de internationale organisaties wel in dat we aan schuldafbouw werken door strak de hand te houden aan de uitgaven. Een begrotingsoverschot van 0,2 procent is ambitieuzer dan het lijkt. Vergeet ook niet dat we de voorbije jaren een voorsprong genomen hadden op dat vlak.

01.03 Herman Van Rompuy (CVP): Een BBP-groei van 2,5 procent is volgens de minister realistisch. Een voorzichtig beleid veronderstelt dat men een lager cijfer, van 2 procent, hanteert, zeker in het achterhoofd.

01.04 Minister Johan Vande Lanotte (Nederlands): De internationale prognoses liggen hoger. Door de rentebuffer is onze prognose zelfs tot 2,3 procent economische groei herleid. We zijn dus zeker realistisch en voorzichtig.

01.05 Herman Van Rompuy (CVP): Ik neem aan dat de minister in zijn achterhoofd met nog

dépenses primaires et les dépenses telles qu'elles avaient été prévues et, le cas échéant, compenser des dépenses extraordinaires. De cette manière, une augmentation des dépenses de 1,5 pour cent sera réalisable en 2002. Nous retenons également comme paramètre une croissance économique réaliste de 2,5 pour cent, ce qui nous maintient dans la marge.

Cependant, étant donné que la Banque nationale utilise d'autres paniers pour ses calculs, tous les chiffres ne sont pas comparables. Pour notre part, nous prenons par exemple en compte la suppression de la cotisation complémentaire de crise.

En tout cas, certaines nouvelles initiatives peuvent entraîner une hausse des dépenses primaires, à condition que le niveau total des dépenses soit maintenu en 2001. Pour 2002, les initiatives correspondent à une marge budgétaire de 30 à 31 milliards. Les effets du projet de loi sur la réforme fiscale doivent encore être calculés. Le ministre Reynders vient seulement de déposer ce projet.

Il est évident que nous aurons des efforts budgétaires à fournir dans les prochaines années. Nous n'avons guère de prise sur les taux d'intérêt et les recettes fiscales sont plus ou moins fixes. La discussion portera donc sur les dépenses. Il faudra opérer des choix politiques si nous voulons limiter la hausse à 1,5%. Si nous y parvenons, nous obtiendrons un beau bulletin de l'OCDE et de la Commission européenne, ce qui n'est certainement pas le cas de tous les pays. Les organisations internationales constatent que nous nous efforçons de réduire notre dette en contrôlant fermement les dépenses. Un excédent budgétaire de 0,2% est plus ambitieux qu'il n'y paraît. N'oublions pas non plus que nous avons pris de l'avance dans ce domaine au cours des dernières années.

01.03 Herman Van Rompuy (CVP): Selon le ministre, une croissance du PIB de 2,5% est réaliste. Une politique plus prudente suppose que l'on retienne le chiffre moins élevé de 2%.

01.04 Johan Vande Lanotte, ministre, (en néerlandais): Les prévisions internationales sont supérieures. En raison de la marge retenue pour les taux d'intérêt, nous avons même ramené notre prévision de croissance économique à 2,3%. Nous sommes donc certainement réalistes et prudents.

01.05 Herman Van Rompuy (CVP): Je suppose que le ministre tient compte de scénarios plus

slechtere scenario's rekening houdt.

De minister heeft het vooral over 2001 en over de federale overheid, terwijl mijn vragen alle uitgavenposten van alle overheden voor de volgende jaren betroffen. Bovendien moet met Lambermont wel degelijk rekening worden gehouden. Duidelijk is dat het huidige uitgavenritme op termijn niet houdbaar is.

De rentedaling heeft geen effect op het primair overschot. Verwacht er dus niet te veel van.

Ik vraag me ook af welke departementen kredieten vragen die de toegestane groeinorm overschrijden.

01.06 Minister **Johan Vande Lanotte** (Nederlands): Er werd voor 15 miljard bijkomende kredieten gevraagd. Dat is een normaal cijfer. In het stabiliteitsplan werd niet bepaald dat de 1,5% voor alle overheden gold.

01.07 **Herman Van Rompuy** (CVP): Maar de Nationale Bank hanteert hem wel als uitgangspunt bij het berekenen van de budgettaire marges. De voorsprong die u inzake begrotingsoverschot zogenaamd hebt opgebouwd, was puur conjunctureel, niet structureel. Echt ambitieus bent u dus niet.

01.08 Minister **Johan Vande Lanotte** (Nederlands): De gewesten en gemeenschappen zullen binnen de marges moeten werken. Ze mogen niet de illusie koesteren dat die marge heel ruim is. Ik heb trouwens geen zeggenschap over hun primaire uitgaven. Ze weten dat hun begroting in evenwicht moet zijn.

01.09 **Herman Van Rompuy** (CVP): De uiteindelijke afrekening wordt op Belgisch niveau gemaakt en is uw verantwoordelijkheid. Ik stel dus voor dat u contact opneemt met de gewesten om daarop te wijzen, zeker nu ze door de fiscale autonomie ook greep op hun inkomsten zullen krijgen, wat een vals gevoel van grote bestedingsruimte zou kunnen geven. De internationale en federale normen mogen niet in het gedrang komen.

Het incident is gesloten.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 11.02 uur.

mauvais encore.

Le ministre parle surtout de 2001 et du pouvoir fédéral, alors que mes questions concernaient tous les postes de dépenses de tous les niveaux de pouvoir pour les prochaines années. Il faut en outre bel et bien tenir compte des accords du Lambermont. Il est manifeste que le rythme de dépenses actuel n'est pas soutenable à terme.

La baisse des taux d'intérêt est sans effet sur le solde primaire. N'en attendez donc pas trop.

Je me demande également quels départements demandent des crédits dépassant la norme de croissance autorisée.

01.06 **Johan Vande Lanotte**, ministre (néerlandais): Des crédits supplémentaires d'un montant de 15 milliards de francs ont été demandés. Il s'agit d'un chiffre normal. Il n'est pas prévu dans le plan de stabilité que les 1,5% concernent tous les pouvoirs.

01.07 **Herman Van Rompuy** (CVP): Mais la Banque nationale l'utilise bel et bien comme hypothèse de départ pour déterminer les marges budgétaires. L'avance que vous avez soi-disant prise en matière d'excédent budgétaire était purement conjoncturelle et non structurelle. Vous n'êtes donc pas véritablement ambitieux.

01.08 **Johan Vande Lanotte**, ministre (en néerlandais): Les Régions et Communautés devront travailler à l'intérieur des marges. Elles ne doivent pas avoir l'illusion que cette marge est très large. Je n'ai d'ailleurs aucun mot à dire sur leurs dépenses primaires. Elles savent que leur budget doit être en équilibre.

01.09 **Herman Van Rompuy** (CVP): Le décompte final est établi au niveau belge et relève de votre responsabilité. Je propose donc que vous preniez contact avec les Régions pour attirer leur attention sur ce point, d'autant plus que, grâce à l'autonomie fiscale, elles auront également prise sur leurs recettes, ce qui pourrait donner une fausse impression de grande marge de dépenses. Les normes internationales et fédérales ne peuvent être remises en question.

L'incident est clos.

La réunion publique de commission est levée à 11.02 heures.